

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zapadno od od 6. i 12. lista po cijeni od 10 halera	U Beogradu i u krajevima zapadno od od 6. i 12. lista po cijeni pošt. 2-50
U manjim 12 halera	U Beogradu sa dostavom u kuću 3-50
	U inostranstvu 4-50

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplata Topličin venac broj 21. Telefon br. 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon broj 243.

RATNI IZVJESTAJI zvještaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 11. februara.

Talijansko bojište:

Na visoravni Sedam Opština živahna topnička djelatnost.

Načelnik glavnog stožera.

Mir na istoku

Svjestan svoga zadatka, strpljivi i lani rad zastupnika središnjih vlasti uskoro je u Brest-Litovsku prvi mirovni zaključak. Poslije više nego četir polgodišnje borbe naroda, koja je povinu zemljine kugle vidjela kao ogromnog neprijatelja središnjih vlasti, izlojila je narod od 30 milijuna Ukrajinaca iz reda njihovih neprijatelja. Novi republikanski državni sklop na Istoku Monarhije bio je prvi, koji je našao smjelosti da djelo, te slovo vezu, u kojoj se cijela Evropa nalazila i učinio, ta su čak i oni osjetili posljedice rata kao najteži teret otkad svijet postoji, koji nijesu u ratu ni sudjelovali.

Vijest o ovom prvom zaključku mira proždriče u cijeloj Austro-Ugarskoj odjek ponosnog i veselog zadovoljstva. Ta to je bila samosvijest središnjih vlasti, koja je još prije godinu dana dala inicijativu za pravedno pomirenje naroda, te im odredila puteve, kad je veliki prevrat u Rusiji stvorio povoljne pogodbe za pošteno mirovnu politiku. Uprkos svih i najočajnijih pokušaja zapadnih vlasti za sprječavanje sporazuma, išli su delegati središnjih vlasti ovim putem samosvijesti, koji je njihovu stalnost sada doveo do cilja. Dvlin su sporazumne sile pretrpile novi osjetan poraz, jer sklapanjem mira sa Ukrajinom prekida se blokada izgladnjivanjem. Privredne posljedice sporazuma sa istočnom susjednom republikom moraju se iz mnogih uzroka označiti kao veoma povoljne za saveznicke u srednjoj Evropi, pošto je Ukrajina poznata zemlja crnica, koja pri nastupu koliko-toliko normalnih prilika može dati znatan višak u našu korist. U ovom smislu je poželjno, ako vodeći državnici Austro-Ugarske i Njemačke u paragrafima mirovnog ugovora obračuju naročitu pažnju na momenat privrednih uzajamnih odnosa. Naravno, da se ovdje treba čuvati od pretjeranog optimizma, jer dobro djelo treba vremena. Regulisanje izmjene robe između Monarhije i Ukrajine imaju da predhode ne samo pregovori specijalne vrste, nego i konsolidacija unutrašnjih prilika mlade republike mora prvo stvoriti praktički moguće uslove za takav promet. Pri svem tom ostaje korist potpuna, čemu se pridružuje i korist političke prirode. Ova korist može se označiti kao tako eminentna, da se i njena prirodna posljedica — zaključak predhodnog mira sa vladom Trockoga — mogla prilično pouzdano predskazati. Obzirom na sporazum središnjih vlasti sa Ukrajinom nije boljševičkoj ruskoj vladi ostalo drugo šta za izbor. Naravno, nije se moglo očekivati, da će događaji ići takom brzinom, kao što je

Predstojeći mir i sa Rumunjskom i Finskom. Veselje u Monarhiji zbog mira sa Ukrajinom i okončanja rata sa Rusijom.

to sada bio slučaj. Iz posljednjih vijesti iz Petrograda razabire se također, da su Trocki i Lenjin posljednji put skupili svoje prevećane vještine, da bi od toga za sebe izvukli korist. Po načinu zapadnih vlasti oni su rasipali laži na sve strane, da bi pomutili mišljenje javnosti o pravnim odnosima vlasti u Ukrajinskoj republici. Oni su iskretali činjenice, i najposlije — pošto nije bilo drugog izlaza, — pristali, da sa kompromisom pristupe k onome, što se ne da izbjeći. Izjava Rusije, da, odričući se formalnog mirovnog ugovora, smatra, kao da je ratno stanje završeno, ima u praksi značaj mirovnog zaključka. Regulisanje uzajamnih odnosa izgleda, da je time doduše odloženo, ali umjesto toga pokazao se sami putevi, na kojima se ti odnosi imaju početi. Za to će se ruski narod, koji je žedan mira kao ni jedan drugi, već pobrnuti.

I time nastaje na istoku novo doba. Za četvorni savez nema više na istoku protivnika. Prije ili poslije, moraće popustiti i Rumunjska, da bi iz svog izolovanog slova spasla, što se još može spasiti. Politika zaokruživanja kralja Eduarda VII. bila je nada za neprijatelje središnjih vlasti i njihovo pouzdanje jedno je propalo u najtežim časovima svjetskog rata. Sad se svi pogledi upravljuju prema zapadu. Lagano, ali neodoljivo, sazrijeva odluka i ondje.

Okončanje rata sa Rusijom

Izvještaji berlinskih i bečkih dopisnika. — Mir će se sklopiti i sa Rumunjskom i Finskom.

Kb. Budimpešta, 11. februara.

Berlinski dopisnik „Dell Hirle“-a saznaje s mjerodavnog mjesta: U Petrogradu se saznalo u subotu noću oko 3 sata o zaključenju mira sa Ukrajinom. Odmah je Lenjinova vlada poslala Trockom upustvo, da i u ime Rusije uspostavi stanje mira. Uslijed ovoga je Trocki zatražio od izaslanika saveznih sila mir. Pregovori su odmah otkazani. Izaslanici saveznih sila ostali su vjerna načelu bez aneksija i odšteta. Oni su od Trockog samo zahtijevali, da napusti svoje gledište o Poljskoj, Litavskoj, Estonskoj i Kurlandiji. Trocki je popustio, tako da se u tim oblastima ne će vršiti narodno glasanje prije konačnog zaključenja mira. Dopisnik još saznaje, da predstoji zaključenje mira sa Rumunjskom i Finskom. — Bečki dopisnik ima ovaj izvještaj: Trocki je jednostrano izjavio okončanje ratnog stanja. Nama je to pravno. Mi međutim naglašujemo, da takvu izjavu nismo učinili, a ne ćemo je ni učiniti. Za nas će to biti sve dotle

nemoguće, dok ne budemo znali, kakvo stanje traje u Petrogradu i kakvo će biti, i dok nam ličnost Trockog ne bude dala dovoljno garancija. Razumijese, da namne padani na um, da prema Rusiji proglasimo ratno stanje. Za nas su dva puta otvorena, ili da primirje otkazemo ili da ga produžimo. Za otkaz nemamo uzroka, a još manje za izjavu, kakvu je dao Trocki. Što se budućnosti tiče, o tome će se savjetovati komisije u Petrogradu. Ratno stanje će postepeno nestajati, dok ne dospijemo do pravog stanja mira. Naš budući odnošaj prema Trockom zavisi od toga, kako će on držanje prema nama zauzeti, naročito, da li će on težiti za tim, da nam omete saobraćaj robe sa Ukrajinom. Dopisnik računa, sa obzirom na to, što se iz Ukrajine nije od 4 godine na ovamo ništa izvozilo, na 1 milijun tona pšenice.

Rumunjska na raskršću

Ostavka Bratianuovog kabineta.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Bukarešt, 11. februara.

Ministarstvo Bratianu je podnijelo ostavku.

Prisajedinjenje gubernije Mohilev s Poljskom

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Sofija, 11. februara.

Zvanični list „Vojni Izvještija“ javlja iz Babadagha od 8. o. mj.: Poljski legionari su objavili prisajedinjenje gubernije Mohilev s Poljskom.

Borba Ukrajinaca protiv boljševika

Potpuno odvajanje Ukrajine od Rusije.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Stockholm, 11. februara.

Kijevsko glavno tajništvo zahtjeva, da se Ukrajina potpuno odvoji od Rusije. Odustalo se od ranijeg smijera da se obrazuje federativna republika.

Poraz boljševika u cijeloj Ukrajini.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Frankfurt, 11. februara.

„Frankfurter Zeitung“ javlja iz Berna: Ukrajinski brzojavni ured potvrđuje u jednom izvještaju (preko Tarnopolja—Larova) vijest, da su boljševiki istjerani iz kijevske gubernije. Boljševiki kapituliraju već u cijeloj Ukrajini. Vijest da su poljske čete uapsile Kriljenka, dementuju ukrajinski ured.

Revolucija u Finskoj

Svedski dobrovoljel za savladjivanje anarhije u Finskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Stockholm, 11. februara.

Broj švedskih dobrovoljaca za savladjivanje anarhije u Finskoj već je prešao prvu hiljadu. Govori se da među njima ima i znatan broj časnika, koji će neposredno učestvovati u borbi na strani finskih vladinih četa.

Svedske žene protiv švedske intervencije.

Kb. Stockholm, 11. februara.

Jednim pozivom, upravljenim na vladu, traže žene, da se ne preduzima mjere zbog Finske, koje bi zemlju mogle dovesti u krajnju ratnu opasnost. Švedska vlada treba da posreduje između obadvije finske stranke i da ih navede, da polože oružje za spas finske nezavisnosti.

„Zakon“ i „dekrete“ revolucionaraca.

Kb. Stockholm, 11. februara.

U Helsingforsu je izdat zakon, koji predstavlja ukidanje smrtno kazne i isplatu nadnice radnicima za vrijeme štrajka. Takođe je izdat dekret da se crvena garda pridržuje kao državna institucija, a kontrarevolucionarni listovi da se obustave.

Podmornički rat

Dalji veliki uspjesi njemačkih podmornica.

Kb. Madrid, 11. februara.

Kako jedan jutarnji list javlja, podmornice su posljednjih dana potopile 140 morskih milja zapadno od Lisabona portugalski ratni brod „Neptun“, koji je bio natovaren sa životnim namenicama i raznom robom a plovio je iz Lisabona za Funsal. U blizini Cap Bojadera je potopljen naoružani francuski brod „Rio Cabu“ (10.000 tona) na putu iz Marselja za Senegal. U blizini Alicante je potopljen talijanski parni brod „Maprese“, na putu iz Gjenove za Gibraltar. Na istom mjestu je potopljen talijanski parni brod „Patricipaziere“, s 3000 tona narandži i limunova, na putu iz Sicilije za Liverpool; 20 morskih milja od Port Vendresa je potopljen engleski parni brod „Abukir“, na putu iz Gjenove za Gibraltar i sjeverozapadno naoružani engleski parni brod „Celia“, na putu iz Marselja za Algr. U blizini Valencie podmornice su topovskim metcima potopile naoružani talijanski parni brod „Duque Geneve“, (8000 tona). Brod je bio natovaren pšenicom, brašnom i pasuljem a na putu iz Argentine za Gjenovu.

NOVA POTAPLJANJA.

Kb. Berlin, 11. februara.

Wolffov ured javlja zvanično: U zatvorenom području oko Engleske potopljeno je ponovno 5 parnih brodova i 7 ribarskih čamaca, među njima engleski brod „Forryhill“ i jedan oklopljeni brod srednje veličine, koji je potopljen pred samom engleskom obalom. Ribarski čamci potopljeni su u kanalu.

Načelnik admiralskog stožera
Morarice.

Iz francuske komore

Oštra kritika rada u vojnom sudstvu.

Kb. Bern, 11. februara.

Francuska komora se bavila juče sa interpelacijom Renaudela, o radu u vojnom sudstvu. Renaudel je svojim stranačkim drugovima razložio, da Clemenceau, ako je radio iz nepoznavanja francuskih zakona, mora odupti zbog takvog neznanja jednog svog saradnika u ministarstvu vojnom. Državni podtajnik je u ime vlade pobijao, da su postojale nepravilnosti. Renaudel je odlučno zahtijevao, da se pove parlamentarna istraga. Vodj manjine, Mutet, izjavio je, da se vlada sa svojom politikom oslanja isključivo na ratne sudove. Ko je imao smjelosti da uapsi Malvya i Caillauxa, trebalo bi da ima toliko isto smjelosti da utvrdi, da li je vlada povredila pravo ili ne. (Odobravanje na krajnoj lijevici). Ministar predsjednik Clemenceau je tražio, da se odbaci socijalistički predlog a da se primi predlog o prostom prelazu na dnevni red, ističući izrično pitanje o povjerenju. Komora je poslije ovoga primila prosti dnevni red sa 395 protiv 113 glasova.

Borbe na zapadu

Repington o odlukama ratnog savjeta.

Čudne odredbe o smotrana nad britanskim trupama.

Kb. Rotterdam, 10. februara.

„Nieuwe Rotterdamse Courant“ javlja iz Londona: Večernji listovi komentarišu telegram, što ga je uputio „Morning Post“-u njegov vojni saradnik pukovnik Repington, a koji glasi: Čuje se, da su odluke savezničkog ratnog savjeta u smotrana nad britanskim trupama na bojištu tako čudne, da bi se parlament najpodrobnije morao obavijestiti o njima; parlamentarnom odboru moralo bi se povjeriti proučavanje tih odluka, a osim toga moralo bi se tražiti i mišljenje našega generalštaba i našega glavnog komandanta na bojištu o toj mjeri.

Najnovije brz. vijesti

Diamandi u Stockholmu.

Kb. Stockholm, 11. februara.

Rumunjski poslanik Diamandi i novomeovani boljševički poslanik u Parisu, Saratzky, prispjeli su danas ovdje iz Petrograda.

PODLISTAK

Volj. Jov. Kulundžić:

Iz uspomena jedne gospodje

(Svršetak.)

Seti se iznenada jednog izleta u Kljevo. Bilo je isto ovako u jesen. I on uporedi sada sebe i nekada. Učinu mu se da opet vidi jasno onu sliku. Njih dvoje su pošli na izlet. Obišli su jezero, brda, vozili su se na čamcu ispod osušanih, požutelih vrba. Voda je bila zelena, kraj obale tamna, sa dubokom senkom. Zatim su doručkovali u gostionici u toploj sobi, njih dvoje, časkajući. Bilo je toplo i tiho, kroz okna vidjela su se drveća, brda i šume. Oni su bili u jednom toplom kutu, zavučeni, udaljeni malo od Beograda. I kao da su htjeli da pobjegnu za jedan dan od njega, da ne dozna za intimnosti njihove ljubavi. I oboje su bili veseli. Ona mu je pričala mnogo, on je gradio planove i izlagao joj. Onda su pretresali, snevali o jednoj maloj kućici, o toploj sobici, njih dvoje, snevali su kao deca; o njoj, o sebi, o svetu i ljudima. Činilo im se, da se mogu nazvati sretnim, i tek kada je palo veče, oni su pošli natrag. Na maloj stanici u sred polja bili su sami; njih dvoje i čuvar. Kiša je počela da pada

isto ovako ko danas, ali oni su bili zadovoljni, sretni za ceo taj dan. Tek kada su ugledali u mraku dva krupna, svetla oka na šinama, oni osetiše obadvoje, da je to bilo samo za jedan dan...

Jak, prigušen, metalan zvuk zvona odjeknu peronom kroz izmaglicu. I njemu se učini da ono drhće, jeca, dok neki čovjek pod njim besno lupa ručicom o taj hladni, sledjeni metal. Mnogobrojne glave pojavile se sa sviju strana u jednom opštem metežu; jedna masa uzbudjenih uzrujanih pojuri vagonima. Čule su se pištaljke, signali, dovikivanje, uzvici, vika, najrazličitiji glasovi sa svih strana; vika nosača mešala se sa dozivanjem po vagonima, sa uzvicima opraštanja, sa grubim psokama. I onda signali, pištaljke, zvonca sviranje roga. Zatim postepeni mir, polazak i poneko zbogom. A potom, lagano kotrljanje točkova, koji počinju da nose ove ljude na razno strane, ka raznim putevima.

Vladimir Mirković zauzeo je mesto kraj prozora. Svoj kofer je stavio pod klupu i osluškivao kako točkovi lupaju preko klizave, glatke šine. Osećao je toplo u tom kutu vlaka i po malo neko zadovoljstvo, nepoznato a koje dotle nije osećao. Učinu mu se da u uglu sred dima vidi dva njena divna oka. Zapali i treću cigaretu i utonu u duboke misli.

Učinu mu se da oko njega sve diše i živi njenim pokretom, njenom rečju. Predje mu u pameti snovične veće posle osam meseci. I za tih osam meseci on je bio bez snova, čovek od danas do sutra, bez ideala, sa ravnodušnošću, sa rezignacijom jednog rezigniranog čoveka, sa nešto tuge, sa pokopanim uspomnama. Tako je bilo sve do dana kada je saznao.

Toga dana ostavio je akto zaviljujući se udobno u svoju naslonjaču. Pred sobom je video ulice. Beše proleće. On se diže i nasloni se na prozor. Vočke tek behu zapupile i mlade granne pune soka, začudnule se. Laka izmaglica dizala se na trgu. Sveži vazduh dopirao je sa poljana i sa okolnih vrtova. Bilo je baš podne, doba kada se po kancelarijama piju crne kafe. Poručivši jednu crnu kafu, on se nađe da sto čitajući dnevne vesti. Među malim beleškama nadje njeno ime. Učinu mu se da je njeno, zatim posumnja, i opet mu se sumnja pojavi. Oči po drugi put predjoh preko crnih slova i on doznaše da je verena. Kao najveća tuga, kao najtežobnije breme da se svall na dušu. Osećao je kako ga boli nešto što on nikako nije umeo da objasni, kako ga tišti duboko. Nazva se kukavicom, čovekom bez karaktera, nitkovom, ludakom. Zar on to da dopusti? U besu bi mu krivo zašto je nije ubio onda kada je nameravao, kada je lutao

od bola tražeći da je sretno. Sada se ne bi ovo dogodilo, sada mu to ne bi stvorilo nov bol. Poče da prebacuje, zašto nije svršio sa njenim i svojim životom onda, one večeri, kada je urlkom jedne životinje jauknuo tresući ludu udarcima o okna na njenim prozorima. Onda je on trebao da svrši jednom za svagda.

Umirivši se malo on poče i njoj da prebacuje, govoreći u sebi, da je ona uvek i svakad lagala bez iskrenosti sa dvoličnošću poslednje devojke. Nije ga bilo žao u tome momentu da time preklinje i osudjuje svoju ljubav. Sve se bilo pretvorilo u mržnju, jer je duša osećala, da joj se uzimlje, da joj se otkida jedan deo njen, jedan intimni deo, bez koga je sve pušto kao pustare, mrtvo kao more, ugašeno kao zapretene vatre posle kiše. On je to najbolje osećao stoga je bio kao lud. Namah je izgubio ravnodušnost i apatiju, koja u njemu vladaše prema svemu što je spolja. U perspektivi bliske prošlosti pojavio se onl dani puni zraka, svetlosti, sunca. I bolno mu se stište u srcu kao pod ledom.

...U danima sretnim...

pevahu dva djaka na dnu vagona sred duvanskoga dima puni veselosti. Vladimir Mirković se seti na doba svoga školovanja i neznaajući zašto, ponavljaćući besvesno, tu poznatu ariju sviju sentimentalnih, razočaranih, koji sma-

trahu da su im snovi razrušeni, propali...

...U danima sretnim...

izgovorio je lagano Vladimir Mirković. Voz je jurio i okolo vldjahu se močarna polja i strnjice, preorane njive, prazne utrine, okisljeni voćnjaci, male kućice pokrivenne senom, raskaljani putevi, pa putokazi, bandere, kilometarski direci, zatim male stanice, signali, vika gomile, gomile, gomile, opet polja, potom mir, smorne doline, ogoleli proplanci, retke šume i brda u magli. A on sedi u kutu vlaka, dok kiša dobuje. Dole u dolini u jednoj palanci čeka ga dom i dvoje starih da uteše sina, kome nema utehe pod ovim nebom. I on zamišlja njih dvoje, koji ga čekaju. Već se zamišlja sam, čini mu se, da mu nedostaje, da nema topline to gnezdo kao nekada, jer njemu danas nedostaje nešto što ga ne može ni dom nadoknaditi. I kroz te misli neznajući ni sam zašto uplete se ova arija, ove reči što ih ponavljaše besvesno, sav klonuo, te se predade, prestade da misli ponavljaćući poluglasno:

...U danima sretnim...

A sve okolo njega kao da ga je pratilo pevajući pesmu prošlosti, sentimentalnu pesmu, o nečemu izgubljenom, što su ljudi nazivali Srećom... Posle dva dana Vladimir Mirković dobi pismo od Mile Jovanović, koje li rastavi za svakad...

Sa Balkana

Turska i Ukrajina.

U razgovoru između turskih i ukrajinskih delegata u Brest-Litovsku, još prije zaključenja mira, izjavio je prvi delegat Ukrajine u ime delegacije, da Ukrajina pridaje sadašnjem trenutku osobitu važnost, jer je na temelju budućih odnosa između objema zemljama i jer je podesan, da učvrsti sporazum među njima i da zajemči iskrene prijateljske veze. Ako pravni položaj Ukrajine u odnosu prema Rusiji nije još potpuno razbistren, ipak se može reći, da pomorska sila u Crnom moru pripada danas isključivo Ukrajini. Otomanski delegati blagodarili su govorniku za prijateljske osjećaje, iskazane prema Turskoj i naglasili su potrebu, da se formulišu izvjesna stanovišta i rezervisanja. Na zapadnoj granici Ukrajine nije Turska neposredno zainteresovana, ali mora da zna njezine južne i istočne granice, kako bi time znala, ko će joj biti susjed na Crnom moru. Tražili su dakle obavještaj po tom predmetu i rado su uzeli na znanje, da crnomorska mornarica pripada pod Ukrajinom. Zatim je utvrđeno, da perzijsko pitanje ne spada u ukrajinsku utjecajnu sferu. Odnosno fiandaneškog pitanja je naglasila delegacija, da se ono tiče isključivo Turske, te da se s toga ne može reći ništa definitivno. To pitanje bi morala da prouči vlada, koja delegacija zastupa. Tom bi prilikom imala da se prouče pitanja o Crnom moru i o slobodnom prolazu kroz ovo more. Ovim bi se jamačno priključila i druga nova pitanja. Za Ukrajinu bi morala biti ta pitanja probni kamen prijateljske i simpatične, što postoje među objema zemljama. Otomanski delegati su izjavili, da će se u mirno doba poštom pravo slobodnog prolaza trgovačkih brodova, no da Turska za vrijeme rata mora da se laća onih odbranbenih mjera, koje se budu pokazale kao potrebne za zaštitu otomanskog glavnog grada. Delegacija je dodala, da se smatra kao „conditio sine qua non“ ispravljanje onih otomanskih krajeva, koje su Rusi za vrijeme rata posjeli, jer je tako i ugovoreno. Zato je za otomansku delegaciju bilo od velike vrijednosti, da sazna odnose, koji postoje između Ukrajine i Kavkaza. Ukrajinski delegat odgovorio je, da su ti odnosi prijateljske i iskrene prirode, ali da nemaju interesa u budućoj organizaciji toga kraja i da ne znaju s kim i kako će Kavkaz razviti svoje buduće odnose i svoj unutrašnji život.

Ugarska-orijentalna privredna centrala.

Albanska ispitivačka komisija te centrala održala je pod predsjedništvom sekcionog predsjednika Geze pl. Magyary sjednicu, u kojoj je dr. Jovan Hellebronth referisao o svom putovanju po Albaniji, učinjenom po naredbu te centrala. Izvjestilac veli, da su se prilike u Albaniji izvanredno poboljšale, od kad su tamo ušle austrougarske čete.

RESPOZITURA PESTANSKE-UGARSKE KOMERCIJALNE BANKE u Beogradu — Knez Mihajlova br. 50.
Specijalno odjeljenje za šifanje novaca ratnim zarobljenicima i interniranima.

Osnovna glavnica i pričuve 232.000.000 kruna. 919

MALI PODLISTAK

Istorijski kalendar

Na jučerašnji dan, 11. februara 1814. godine bila se za vrijeme Napoleonomog povlačenja kroz Francusku krvava bitka između Francuza i Prusa na Montmirailu. — 11. februara 1871. godine sastala se u Bordeauxu velika francuska narodna skupština, koja je imala da odluči o konačnom miru i da buduć francuski oblik vladavine i ustava. — 11. februara (po novom) 1901. godine preminuo je u Beču kralj Milan. O njegovom životu i vladavini govorili smo na ovom mjestu prilikom njegovog rođenja-dana, a juče smo na drugom mjestu, a iz pozvanoga pera donijeli pojedinosti o kraljevoj smrti.

Kosciuszko — car Franja I. — Kant — Darwin — Lincoln — dr. Jovan Subotić — Börne — dr. Laza Kostić.

Na današnji dan, 12. februara 1746. godine rođen je u Merciewsczyznu u Litvi slavni poljski vojskovođa Tadija Kosciuszko, o kojemu je na ovom mjestu već bilo opširno govora povodom lanjske stogodišnjice njegove smrti († 15. X. 1817. godine). — 12. februara 1768. godine rodio se u Firenci kao sin cara Leopolda II. posljednji vladar, koji je nosio titulu rimsko-njemačkog cara, a prvi koji je primio titulu austrijskog cara Franja I. (kao rimsko-njemački car savremenik i tast Napoleona I. Franja II). Stupio je na prijesto u dobi od 17 godina i produžio je ratovanje

Grad i okolica

Dnevni kalendar

Danas je utorak 12. februara, po starom 30. januara — Rimokatolički: Eulalija. (Pokladni utorak); pravoslavni: Vasilije Veliki.
 Casnička i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noć.
 C. i k. vojnički dom: Chtonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutro do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.
 Beogradski orfeum (u zimskom pozorištu prije Boulevard): Početak predstave u 7:30 sati uveče.
 Kinematografi: Vojni kino u Kralja Milana ulici 56 (Koloseum): U 3, 4, 45 i 6:30 sati poslije podne predstave za građanstvo. — C. i k. gradjanski kino na Terazijama br. 27 (Paris): U 6 sati poslije podne predstava za građanstvo.
 Noćna službeni ljekarnama: U sedmici od 3. do uključivo 9. februara obavljaju noćnu službu u Beogradu ove ljekarne (apoteke): Michl, Stara Crkvena ul. 8; Kulusaković, Knežev Spomenik 2; Sekuljić, Takovska ul. 37; ljekarna Crvenoga Krsta, Beogradska ulica 2.
 Parobrodarski saobraćaj: I. Između Zemuna i Beograda. Red plovidbe, koji važi od 26. januara do opoziva: Polazak iz Zemuna za Beograd u 6:30, 7:30, 8:30, 9:30, 10:30 i 11:30 pr. podne u 1:30, 2:30, 3:30, 4:30, 5:30, 6:30 i 7:30 poslije podne. — Polazak iz Beograda za Zemun: 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije podne, te u 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 sati poslije podne. — II. Između Zemuna i Pancsove. Red plovidbe, koji važi od 26. januara do daljne naredbe: Iz Zemuna za Pancsovu svakog dana u 6 sati ujutro i u 12 sati u podne. — Iz Pancsove za Zemun: dnevno u 8:30 sati prije podne i 3 sata poslije podne. Brod koji saobraća između Zemuna i Pancsove i obratno ne pristaje u Beogradu. — III. Između Beograda i Apca, Polazak iz Beograda za Sabac svake srijede i subote u 7:30 sati u jutro. Polazak iz Sápca za Beograd svakog četvrtka i nedjeljom u 7 s. u jutro.

Vojno parno toplo kupatilo u Car Dušanovoj ulici. — I. Kupatilo u kadama: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — b) Za građanstvo radnim danima od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — 2. Parno kupatilo za časnike i njima ravnih činovnika otvoreno je utorak, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 1/2 sati u podne. — Zagrijane muškog pola otvoreno je parno kupatilo ponedjeljom i četvrtkom (ako u te dane ne pada kakav praznik) od 9 sati prije podne do 5 sati poslije podne. — Časnicima i njima ravnim činovnicima stoji na volju da se služe parnim kupatilom i u dane određene za građanstvo (ponedjeljom i četvrtkom). Blagajna se zatvara radnim danima u 12 1/2 sati, a nedjeljom i praznicima u 12 sati u podne.

U mjesto pomena — za sirotinju.

Gospodin Nikola Panajotović, činovnik, poslao je sirotinjskom odjeljenju opštine grada Beograda svotu od 30 kruna u mjesto šestomjesečnog pomena pok. Sofija Despičić, za beogradsku sirotinju.

Parastos i mitropolitu Mraoviću.

Danas na Tri Jerarha priredjuje pjevački zbor Vaznesenske crkve u pomenotku crkvi zaupokojenu liturgiju sa parastosom velikom legatoru i pck. ovitelj. pjevačke družine „Stanković“, blaženopokojenom mitropolitu Teodosiju Mraoviću i ostalim pomrtilim prijateljima ovog društva, koji ga u njegovom radu na njegovanju umjetničkog crkvenog pjevanja pomogaoše.
 Tom prilikom zbor će pjevati i neke nove umjetničke stvar u crkvi.
 Početak liturgije i ovdje kao i u drugim crkvama u 9 sati.

Prvi popularni koncert.

Kao izmjena težim simfonijskim koncertima dobro dolaze publici novo zasnovani popularni koncerti, od kojih se prvi izvodio prošle subote u korist akcije za ratnu kuhinju pod protektoratom Njezina Veličanstva carice i kraljice Zite. Kako je ta plemenita svrha i tražila, dvorana je „Kasine“ bila puna i sva su mjesta bila zaposjednuta od vojništva i građanstva. U programu su mogli naći razumijevanja i oni, koji se ne dopijevaju dublje zanimati za t. zv. programnu glazbu. Velika zasluga za uspjeh večeri ide kapelnika Piro-a, koji je i inače zaslužan za populariziranje birane muzike. Narocito je brižno uvježbao predigru trećemu činu Goldmarkove opere „Cvrčak za ognjištem“, a kako daje Dvorčaka, poznatije je već od prije. Ovaj put su „Slavenski plesovi“ (4. i 1.), što 'no riječ, upalili. Na ovom smo koncertu imali prilike upoznat i simpatični glas natpor. Miloslava Jenika, koji se odlikuje slatkim i melodioznim visinama; pjevao je Brahmisa i Novaka uz ko-rektnu pratnju g. oficijala Rubritusa. Osobita je bila tačka Griegova Sonata (Op. 8 F-dur), koju je sa shvaćanjem gudio na violini g. dr. Hegedüs u doličnu pratnju nadliječnika dra pl. Grósz-a. No najviše je iznenadio općinstvo časniki dvostruki kvartet, koji je skladno i temperamentno otpjevao nekoliko kraćih njemačkih pjesmica, te ubrao zaslužni pjesak. Zasebna je bila tačka „Vlastite pjesme“, g. kapetana F. X. Kappusa. To su u vanredno uspjele savremene improvizacije poznatog satiričara „Muskette“, koje su s tim, što ih je sam autor otmjenom ležernošću recitirao, još više iskočile. Burni smijeh i još burniji pjesak nagradilo je autora. Uopšte je cijelo veče ostavilo u publici najbolji utisak.

Čist prihod I. popularnog koncerta.

9. o. m. davan je i. popularni koncert u korist akcije ratne kuhinje, koja stoji pod protektoratom Njenog Veličanstva, carice i kraljice Zite. Preko svakog očekivanja bilo je veče veoma dobro posjećeno i donijelo čist prihod K 3600.—, računajući i preplate. Iznos je već predat svojoj svrsi.

IV. simfonijski koncert.

IV. simfonijski koncert, na kojemu će se ponoviti kompozicije g. majora Ljudevita Šafraneka, a koji je bio zakazan za 18. februara, morao se iz tehničkih razloga odožiti na srijedu, 20. februara. Rasporod je, blagodarći ljubaznoj saradnji potpu-kovnika Ujhely-a i natporučnika inž. Laloscheka, sastavljen ovako: I. Ljudevit Šafranek: „Sljeme“, simfonijska uvertira. Dirigira sam skladatelj. II. Beethoven: Guslački (violinski) koncert sa pratnjom orkestra u D-duru sa kademama J. Joachima. Gusle: potporučnik Karlo Ujhely-Uherkovič. Dirigent kapelnik Piro. 1. Allegro ma non troppo. 2. Larghetto. 3. Rondo. — 20 časaka odmora. Buffet. — III. Hugo Wolf: „U tajnosti“, pjesma; Karlo Loewe: „Odin jaše preko mora“, balada. Pjeva natporučnik inž. Franjo Laloschek, na glasoviru prati vojni oficijal Rubritius. IV. Ljudevit Šafranek: „Soča“, simfonijska pjesna. Dirigira sam skladatelj. — Orkestar će kao i kod prve izvedbe „Soče“ ovdšnjim i stranim umjetnicima biti pojačan na 80 glazbenika. Veliki interes za ovaj koncert, koji se i ovaj put priredjuje u korist udovica i siročadi ratnika,

vidi se najbolje po jagmi za ulaznicama, koje se već prodaju u knjižari „Jugostok“. Stoga nek se svatko za vremena pobrine za ulaznicu. Ostli iz gradjanstva, po znancima časnicima uvedeni, dobro došli!

Prilog.

Gostioničarka Olga Čokić u Mladenovcu (beogradski okrug) položila je putem okružnog zapovjedništva 280 kruna za austro-ugarski Crveni krst. Prilog je predalo sanitetsko odjeljenje vojne glavne gubernije svojoj svrsi.

Pomen pok. dr. Erdeljcu.

Pok. dr. Maksimoviću Erdeljcu davanje njegova poročila p. l. u d. s. u pomen u nedjelju 17. februara ove godine u 11 sati prije podne u užičkoj sabornoj crkvi.

Sjednica savjeta centrale za promet robe.

U srijedu u 4 sata poslije podne održaće se u centrali za promet robe sjednica, na koju se pozivaju sva gospoda savjetnici.

Prvi februarski program beogradske orfeuma.

Posljednja, oproštajna, predstava prvog februarskog programa davaće se u četvrtak, 14. o. m. Ulaznice su potpuno rasprodane, tako, da za onoga, ko ovaj program želi vidjeti, ostaju samo još večeri u utorak i srijedu. U petak, 15. o. m. nastupa potpuna promjena programa. Za vrijeme od 15. do 28. februara angažovane su sasvim nove i prvorazredne sile, te ove predstave takodje zaslužuju najveći interes.

U korist ratne skrbi.

Tako glasi deviza III. državne dobrotvorne lutrije, koja će se sada provesti. Plan igranja pokazuje, da će u cijenu od 4 kruna po srećki biti izigrano 21.148 zgotitaka u gotovu novcu u ukupnom iznosu od 625.000 K, od toga glavni zgotitak sa 200.000 K, nadalje zgotitak po 50.000 K, 30.000 K, 20.000 K itd. Dan vučenja je 21. februar 1918. Srećke se mogu naručiti uz pripisanje svote od 4 K po komadu kod „Abteilung für Wohltätigkeitslotterien“ u Beču III. Vordere Zollamtstrasse. Siljanje uslijedjuje prosto od poštarine.

Arpadžik za sadjenje.

Svi baštovana, kao i svi ostali, koji se bave obradivanjem zemlje, a koji trebaju arpadžika za sadjenje, imaju svoje pismene molbe sa naznačenom količinom arpadžika uputiti c. i k. okružnom zapovjedništvu najdalje još u toku današnjega dana, kako bi im se zadržana količina mogla ustupiti na vrijeme.

Izgubljeno.

Poručnik Johann Hiecke, pridjeljen istočnom zboru, izgubio je crni novčanik, u kojem se nalazilo: K 850; karta o istovjetnosti; jedan brzojav; jedna putna isprava, dvije fotografije i razni drugi papiri. Novčanik je izgubio u subotu između 6 i 6:30 uveče na putu Terazije—Kalmegdan ili Terazije—Slavija. Poštteni nalazač neka taj novčanik preda kod c. i k. komesarijata vojne policije, soba br. 57, gdje će dobiti dobru nagradu.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izloziće se javnoj prodaji zaostavština pok. Jovana Mladenovića, na dan 21. februara 1918. godine u stanu u ulici Rudničkoj br. 3.

Prodaja će početi u 9 sati prije podne.

Pozivaju se kupci, da na ovu prodaju dodju.

Ljepota
 je najuspjelije oružje žena. Ona je muo dar Božji, ali se mora neprestano čuvati i njegovati, jer ona nije vječna. Diana puder ne pridžie samo ljepotu, nego služi i njezi kože i zdravlju.

Vijesti iz unutrašnjosti

Sirotinjsko sklonište u Kragujevcu.

Iz Kragujevca nam piše prijatelj: Jedna lijepa humana ustanova, koja je stvorena u Kragujevcu imi tjavim ovdašnjih mjerodavnih faktora, jeste utožile za odgajivanje i vaspitanje sirotne i napuštene djece. Ova ustanova ranije nije postojala u Kragujevcu. Osnovana je početkom prošle godine. Odgajivanje djece vrši se pod naročitim nadzorom, a odrasliju djecu vaspilavaju naročiti nastavnici. Ovo je sklonište sirotinjske djece svoju djelatnost proširilo kako na samu varoš Kragujevac tako i na cio kragujevački okrug.

Pruga Gornji Milanovac—Čačak.

Kao što smo javila, željeznička pruga između Gornjeg Milanovca i Čačka otvorena je i puštena u saobraćaj. Svakoga dana iz Gornjeg Milanovca polazi voz u 8 i po sati u jutro a dolazi u Čačak u 10 sati i 31 čas prije podne. Tako isto iz Čačka svakodnevno polazi voz u 6 sati i 5 časaka uveče i dolazi u Gornji Milanovac u 7 sati i 57 časaka uveče.

Književni prijedlog

„Ženski svijet“.

Primili smo februarski (2. broj II. godišta) „Ženskog svijeta“, mjesečnika za kulturne, socijalne i političke interese jugoslovenskih žena, što ga izdaje i uređuje Zorka Kveder Demetrović, s ovim sadržajem: Nikias: Rad za narodno jedinstvo. — Jelka Perić: Žena i politika. — Ksaver Meško: Narodni motivi. — Vinka Bulić: O sposobnostima žene. — Marija Palavršić-Castelhuber: Uzgoj srca. — Rikard Katalinić-Jeretov: Sursum corda! — Mira Velikovecka: Zimnja sonata. — Božo Lovrić: Čudo. — Zorka Sime Lazića: Kuda ste nagli?! — T. S. Bodin: Vojničko pismo. — Maksim Dvorski: Naše žene. — I. R. Gazvoda: Tko dolazi u naša sela. — Dr. Gjuro Basariček: Iz sučevih bilježaka. — S. K.: Nekoliko nečuvjenih riječi. — A. M-ló: Lirika u ratu. — Vera Tkalec: Rječ hrvatskim majkama. — Zorka Kasner: Žensko pitanje u Srbiji. — Naša ženska društva: Organizacija i zadaca ženskoga rada u ratu (Dr. Julka Chlapec Gjorgjević); Zavod sv. Nikolaja u Trstu (Marija Skrinjar). — Murdere riječi. — Bilješke. Godišnja preplata iznosi K 20.—, pojedini broj 2 K. Narudžbe šalju se na urednicu u Zagrebu, Pantovčak 1/b.

„Hrvatska Njiva“.

Primili smo 6. broj revijalnoga tjednika „Hrvatska Njiva“ s ovim sadržajem: Juraj Demetrović: Ideje i metode. — Dr. Josip Nagy: † Dr. Josip Konstantin Jireček. — Dr. Albert Bazala: Iz škole k života. — Milan Krešić: Sto nas čeka? — Smotra: Odgovor Laika (Dr. Gj. Gjorgjević); Novčani zavođi u Hrvatskoj i Slavoniji (Dr. M. Metikoš); Vojnovičeva proslava u Osijeku (Dr. D. Prohaska); Poslije jubileja Marije Ružičke Strozzi (Josip Bach) itd. — Listak: Ivo Andrić: Noć. — Godišnja preplata „Hrv. Njive“ iznosi K 36.—, pojedini broj 1 krunu. Narudžbu šalju se na upravit lista u Zagrebu, Nikolićeva ul. 8.

aprila 1724. godine u Königsbergu. 1770. godine postavljen je za profesora na tamošnjem univerzitetu, gdje je predavao logiku i metafiziku. Bio je član berlinske i petrogradske akademije nauka. Razumije se, da je nemoguće, u obimu, koji nam ovdje stoji na raspoloženju makar i približno definisati suštinu Kantove filozofije. Njegov sistem jeste kritičizam, pošto je on u tri kritike, kritici (čistog (teorijskog) 1781. god., kritici praktičnoga razuma 1788. god. i kritici moći sudjenja 1790. god.) ispitao moć čovječijeg uma. Protivi se metafizici, pošto, veli, razum ne poznaje stvari „po sebi“, već je ograničen empirijom, ali za to raspolaze potrebnim kategorijama „a priori“. Za Kanta je najvažniji moral, koji po njemu počiva na kategoričkom imperativu moralnih zakona. Boga, slobodu i besmrtnost smatra kao zahtjeve praktičnoga razuma. U prvo vrijeme Kantove je učenje ostalo u glavnom neopaženo, a popularisao ga je u naučničkim krugovima i pribavio mu prve pristalice Reinholdt u svojim čuvenim „Pismima o Kantovoj filozofiji (od 1786. god.). Razumije se, da je literatura o Kantu i njegovim teorijama kod svih kulturnih naroda gotovo nepregledno velika. Od njegovih su narodnika, Nijemaca, koji su ga prikazivali, najznamenitiji su Paulsen i Kuno Fischer. 1864. godine podignut mu je spomenik u Königsbergu, koji je posljednje djelo čuvenoga vajara Raucha. — 12. februara 1809. god. rođen je u Shrewbury-u čuveni engleski prirodnjak Charles Darwin, koji je svojim radom epohalan u savremenom razvitku prirodnih nauka. Darwin je član čuvene naučičke po-

rodice: njegov djed, Erasmus Darwin, bio je čuveni medicinar, njegov stariji sin George Howard Darwin bio je čuveni fizičar i astronom, a njegov mladi sin, saradnik i biograf svoga oca, Francis Darwin, bio je i sam vrlo ugledan botaničar. Charles Darwin pridružio se po završetku svojih studija, a oduševljen Humboldtovim opširnima tropičkim krajevima, 1831. godine velikom naučnom putovanju na brodu „Beagle“-u, koji je obišao skoro cio svijet, naročito južnu Ameriku i Tihl Okean, a sa kojega se putovanja vratio tek 1836. god. 1837.—1838. god. počeo izdavati prve uglednije radove iz oblasti prirodnih nauka, pa zatim redom stade razradjivati ogromni materijal, što ga je bio prikupio na svom dugom putovanju. Tako se pojavile djela „Voyage of a naturalist round the world“ (1845. godine „Putovanje jednog prirodnjaka oko svijeta“), „Zoology of hte voyage of H. M. S. „Beagle“ („Zoologija sa putovanja na Nj. V. brodu „Beagle“-u“), „Natural history and geology „Voyaga of H. M. S. „Beagle“ („Istorija prirode i geologija; putovanje na Nj. V. brodu „Beagle“-u“). 1859. god. pojavl se njegovo epohalno djelo, jedna od najčuvenijih naučnih knjiga novijega doba u opšte: „On the origin of species by means of natural selection“ („O postajanju vrsti (plemena) prirodnim odabiranjem“). Ovom je knjigom Darwin za ispitivanje organske prirode postao ono, što su Kopernik i Newton bili za nauku o neorganskoj prirodi, a koje je prevedeno na sve kulturne jezike. Daleko bi nas odvelo, kada bismo ovdje htjeli govoriti o idejama,

koje Darwin iznosi u ovom djelu. Njegova je ideja vodilja bio zaključak, da i u prirodi mora postojati faktor, koji djeluje na odabiranje plemena u istom smislu, kao ljudi, kada vještačkim gale-njem odabiru soj domaćih životinja. Ovo je djelo Darwin shvatio tek kao uvod u čitav niz posebnih djela, u koji je rasčlanio ovo svoje osnovno djelo. Tako je 1868. godine izdao djelo „Variation of animals and plants under domestication“ („Varijacije pripitomljenih životinja i biljaka“), a 1871. god. čuveno djelo „The descent of man and on selection in relation to sex“ („Porijeklo čovjekovo i odabiranje prema polu“), dalje: „Biljke, što žderu insekte“, „Stvaranje oranice radom crvi“ i t. d. Darwinova pojava izazvala je, kao što rekomo, nezapanjeni preokret u prirodnim naukama. Njegove teorije naišle su odmah na vatrene pristalice, a naravno i na isto tako vatrene protivnike, ali mu je bilo sudjeno, da još sam doživi potpuni trijumf njegove nauke. Darwin je umro 19. aprila 1882. god. — Istoga dana kada i Darwin, 12. februara 1809. godine, rođen je u Hardin-County-u u saveznoj državi Kentucky u Sjevernoj Americi 16. predsjednik Sjedinjenih Država, čuveni Abraham Lincoln, koga Amerikanci poslije oslobođioca Sjedinjenih Država, Georgea Washingtona, smatraju najznamenitijim čovjekom u svojoj istoriji. Kao dijete Lincoln se pored svojih roditelja bavio isključivo zemljoradnjom. Ovaj čovjek, koji je dočnije bio jedan od najumnijih državnika, redovno je pohađio školu svega šest mjeseci. No zato je bio tim marljiviji samouk. Na

Milica S. Vlatkovićeva, Donji Lapac: Narodna pjesma

Rade Radaković je naš nepoznat narodni pjesnik; rođen godine 1869. u Doljanima — Ličkim. Koštunijave je i jake tjelesne konstrukcije i bez škola. Rade svoje pjesme ne bilježi, niti mu je to moguće, radi veoma slabog vida, već onako na izust opjevami svojoj biografiji u glavi drži! Neobične bilješke iz života i misli; patnje i stradanja njegova od djetinjstva, pa sve do danas, kojem je Usud dosudio, da teškim trudom hljeb zaslužuje u tuđem svijetu.

Suznim okom, ali junačkim srcem, rastaje se on svojim ubogim, a i milim domom, braćom i ostarjelim „manom“ u 13. godini i odlazi... Odlazi, da ne moraju s njime dijeliti posljednji zalogaj...

Bogati, ali sušičavi gazda, prima ga pod svoj krov. Ma da je na njega nedorasla dječaka, padao sav teret i posao golemog gospodarstva, on je ipak bio sretan! Ali, bijeda ga i odtuda potjera, jer:

„Sreće vrata mogaja ambara. Ključ odnese sprovod gospodara.“
kako sam Radaković kaže... Ovo sam bez preinaka pisala, upravo onako, kako mi je sam u pero kazivao, pa se nadam, da će poštovane čitaoce tim više zanimati!

Osim ove imade ih upravo toliko koliko bi stalo u dvije teške knjige, svaka sa po hiljadu stranica, no niti jedne napisane — sve u glavi! Napominjem, da ću u sljedećem, iznijeti vrlo karakterističnu pjesmu: „Na što je čovjek nalik?“, — ako mi je bude htio ponoviti, jer nerado citira drugima. A sad evo prve od njegovih pjesama:

Pjesmu pjevah od istine prave,
Prošlost moju, mukotrpane glave.
Kud i kamo po svjetu hodio,
I kakav sam život provodio.
Kakvo drvo u planini sjeko!
Iz naroda upita me neko.
A sad istom viknu natrag: „Što je?“
Prikazujem drvo koliko je —
Kom' je stalo do tog neka sluša,
Kakvi sam grki¹⁾ pelin kuša.
Dok je posjeko²⁾ i dođe ga svađa,
A da obraz časti ne okalja!
Koliko sam suza oborio,
Dok sam pjesmi vrata otvorio.
Preskećo kopljem zmiju mlogu,
Da od srca zapjevati mogu! —

Na hiljadu i osmoj stotini
I godini šezdeset devetoi,
Priroda me otkri zemlji svetoj!
U trinajstoj saznanj, da sam dječe,
Da se nešto oko mene mete³⁾
Glupost ljudska diže na me hajku,
Da ja imam ostarjelu majku,
Pa, da nema o čemu da radi,
A ja, da ću skapati⁴⁾ od gladi!
Divan⁵⁾ ljudski m srce me tače,
A ostrinu vida mi pomače.
Prestado se s dječom veseliti,
Odlučih se u svijet seliti.
Ali moram prije otići stanu,
Pozdraviti svoju milu nanu:
I tri brata od svačega mili!
Rodoljublje mene na to silil!
Da pozdravim još dvije sestrice,
Neka bace iz rukav preslice⁶⁾,
Nek' mi kolač za puta skavaju,
I neka se u me' ne uvaju⁷⁾ —
Kad sam bio pragu na dvorištu
Vidjeh plačnu majku na ognjištu.
Boga moli, nezna se što radi.

¹⁾ Grki — gorki.
²⁾ Mete — okreće, vrti.
³⁾ Skapati — propasti.
⁴⁾ Divan — govor.

Da satare skota, zmaja gladi.
Da, sestoro svoje djece spasi,
Plamen vatre groznom suzom gasil!
Kada vidjo plačnu svoju nanu,
Ja dozivah Stevana i Danu —
Dvije sestre, mladjeg brata Luku,
Da im pruži svoju desnu ruku:
„Zbogom braćo, ja se od vas lučim!“
Zadnje dane majci, da uručim,
Suzom ću joj ručak začiniti,
Vam i veći prostor načiniti.
Odavno se na to djelo spremā!
Moje luči među vam nema,
I onako gori bez stijenja.
I sad braćo, zbogom, do vidjenja!
Najprije se ljubim majkom dragom,
S tim najvećim zemaljskim blagom.
A tri brata i dvije sestrice
Oplakuju mene brata Radu,
Grozne suze ljubiti⁸⁾ ne dadu...
Rastadoh se s njima plačnim okom,
U Dubicu Bosne dođjo skokom
Preko brda i zeleni⁹⁾ gora,
Ustavim se kod Gajića dvora.
Baba Neša i kećeri joj Mare,
Vodiše me u svoje ambare¹⁰⁾
Iza toga malo vrijeme prodje,
Njihov gazda kuće, Jovo dođje.
Sušicom se pozdravio veče,
I na mene svoju ruku meče:
„Deder sine pričaj mi o putu,
Kakvu patiš ti nevolju lju¹¹⁾tu?“
A ja velim: „Mili gospodaru,
Zapjevati ću u tvome ambaru.
Al' ne mogu o svojem putu,
Nemam rječi, za tu žalost lju¹²⁾tu...
Već kad bude u času zgodnome,
Zapjevaću o mjestu rodnome.
Sve krajeve zemlje brijevovite,
Tužne moje staze tmovite —
De nasljeđi potrebu kovača,
Dje sam pisa¹³⁾ dva vola bodača.
U livadi do koljena tamo,
Gladnom orlu, što me spremla amo.
U svakome poslu za vas spretna,
Da bi mene učinili sretna!
Tabla gradje mogaja divana,
Za odgovor čini ga pripravna:
„Moraš sine posve biti vrijedan,
I za posa¹⁴⁾ spreman i ugledan.
Kroz teljig¹⁵⁾ se provlačiti tjesan,
A ne biti sikan i bijesan.
Timariti¹⁶⁾ sedam mrki krava,
I dvadeset muzenije¹⁷⁾ brava¹⁸⁾!“
Na stotine sve sitne peradi,
I sedmoro od krava teladi.
I trideset nečistiye¹⁹⁾ sana²⁰⁾,
I dva konja u podrumu vrana.
Sto tanjira, trista viljušaka
Sve složiti u mome ormaru,
I šesnaest cipela u paru, —
Dvije kuće, dvije avlije²¹⁾ pruge²²⁾
I ostale sitarije druge! —
To su ključ, što i nudim tebi,
Da otvaraš vrata sreće sebi!
Kad podjoše na me' taki ključ, —
Što pripada meni, to polučil!
Skačem, letim, posa²³⁾ bježi, vrca,
Potjera ga kotač moga srca.
Ogledalom ljenost svaku pržim,
Bi' sposoban sve to, da održim.
Al' ne mogu' da otvorim vrata,
Vrata sreće od mogej ambara
Ključ odnese sprovod gospodara.

⁸⁾ Preslica — drvena ovahla ploha, sa ručkom uz koju seljanke pričvrste vunu, zadjenu za pojas i predtu.
⁹⁾ Uvati — nadati.
¹⁰⁾ Lučim, — dijelim, rastajem.
¹¹⁾ Ambar — žitnica, spremnica.
¹²⁾ Posve — potpuno, sasvim.
¹³⁾ Teljig — drvene spona, koje volovi nose o vratu, kad voze.
¹⁴⁾ Timariti, — hraniti, njegovati.
¹⁵⁾ Brav — ovca.
¹⁶⁾ San — sudil.
¹⁷⁾ Avlija — dvorište.
¹⁸⁾ Pruga — dugačka.

Narodna privreda

Srbija pod austro-ugarskom upravom.

Pretprošlog petka držao je carski savjetnik Lemberger na skupu donjo-austrijskog obrtničkog udruženja u Beču predavanje o Srbiji. Iz njegovog zanimljivog predavanja donosimo ovo: Predjašnja kraljevina Srbija obuhvata 48.000 kvadratnih kilometara sa 3.2 milijuna stanovnika. Po popisu stanovništva od 1916. godine u opsegu austro-ugarske uprave iznosi broj stanovnika 1.4 milijuna na nekih 30.000 kvadratnih kilometara. Sjajnim iskorišćavanjem žetve pliva stanovništvo u novcu i svuda se nailazi na veliki posjed kruna, koji se cijeni na 350 milijuna. Nepovjerenje prema kruni je prilično izoštrilo, ali treba nastojati, da te nagomilane kruna poslije rata ne budu bačene u mostrandstvo, već da se isporukom robe opet povuku u monarhiju. Austro-ugarska uprava je za privredni život okupirane zemlje u svakom pogledu mnogo učinila. Pored obradivanja zemljišta i iskorišćavanja drveta vrijedno je spomenuti prikupljanje živine i ustanove za gojenje kao i ribarstvo. Preko zavoda za obrt robe izvezeno je u prvom polugodju 1917. oko 400.000 kg suvih šljiv, 45.000 komada živine, 50 vagona jaja, 160.000 kilograma slanina, 52.000 kg mesa, 17.000 kg sira, 38.000 kg voćnih sokova. Mnogobrojna preduzeća, kao na primjer šećerna, mlinarska i tekstilna industrija i t. d. djelomice su oštećena, djelomice sa svim uništena, odnosno zbog oskudice u materijalu obustavljena. Po svršetku rata nastaje mogućnost za isporuku mašina i gradje radi uspostave tih preduzeća. Da li će sjajna, djelatnost sadašnje uprave biti u stanju, da poboljša još prije rata postojavše malo prijateljsko raspoloženje prema monarhiji, pokazade nam tek budućnost.

Kinematografski prikaz poljoprivrede u Srbiji.

U subotu 9. o. mj. prikazan je u c. i k. kinematografu u Beogradu prvi srpski film, koji nam prikazuje rad oko iskorišćavanja žetve u Srbiji. Ni stručni podatci, koji su uvijek suhoparni te ne mogu očigledno da djeluju, ne mogu dati tako opsežnu sliku o jednom preduzeću, kao što je to slučaj kod ovoga filma, koji, iako sastavljen iz mnogih pojedinosti, ipak u cjelini predočava jedno preduzeće, o kome se za vrijeme mira nije moglo ni sanjati.

Slike prikazuju, kao što rekosmo, razne pojedinosti iz rada centrale za iskorišćavanje žetve u Srbiji. Slike nam prikazuju po redu razne radove, kao što su: iskorišćavanje zemljišta, sijanje, preoravanje pustog zemljišta motornim plugovima, žetva, uvoženje sabrane hrane pomoću dugih kolona volovskih kola, prenos hrane na brodove za pređaju vojski i pozadini, zatim iskorišćavanje voća, vinova berba, kuvanje pekmeza, destilacija šljivovice, krpjenje džakova. Pred nama se ukazuju prostrane pašure s rogom stokom, koje čuvaju stari vojnici, vidimo dobro uređene obore za gojenje svinja i za njihov priplod. Ove posljednje je tek vojna uprava morala da stvori. Tu su i živinarnice. Jedan naročiti odjeljak prikazuje nam rudarski rad u Srbiji. Pred našim očima se ukazuju stotine radnika na poslu oko odvajanja olova iz šljake i oko utovarivanja vozova radom za odvoženje u fabrike za preradu.

Slike na filmu su skoro sve dobro ispile, a najljepše su one, koje nam prikazuju poljoprivredne poslove. Vide se prostrane, plodne i obradjene ravniče i pitoma brda, te se uzgred upoznajemo i s prirodnim ljepotama Srbije. Jedna slika prikazuje vesele prilike žetve, dakle jedan odlomak iz narodnog života, srpske djevojke igraju kolo s austro-ugarskim vojnicima. Najzad nam se prikazuju tvorci tog zamašnog preduzeća: visoki funkcionari gubernije pri jednoj vojnoj smotri.

Odgovori uredništva

Jusuf Hasanagić i Muh. M. Hasimbegović, Prijepolje. — Priposlani dopis ne možemo štampati. Priposlane pare biće Vam poslone natrag. A za u buduću treba da znate ovo: mi za pare u uredničkom dijelu lista uopšte ništa ne štampamo.

G. K. R. — Javite nam se potpunim imenom; prije Vam ne možemo vjerovati da govorite u „ime srpske omladine iz unutrašnjosti“. — Vaš članak nije loš, dalo bi se iz njega što-šta dobra izvaditi, ali prije svega: Vaše ime, koje će, razumije se, ostati urednička tajna. Anonimnim je dopisima inače mjesto u — košu!

Posljednje brzojavne vijesti

Izvještaj njemačkog vojnog vodjstva

Kb. Berlin, 11. februara.

Zapadno bojište:
Front prijestolonasljednika Rudolfa bavorskog:
Engleski su izviđački napadaji na mnogo mjesta fronta u Flandriji i u Artoisu doveli naročito Warnetona i istočno Armentieresa do žestokih borbi.

Front vojvode Albrechta württembergskog:

Na lotrijskom frontu i u srednjim Vogesima poslije podne je oživjela borbeno djelatnost. Kod vlastitih preduzeća južno od Embermesila kod Senonesia i na još jednom mjestu zarobili smo izvjestan broj neprijateljski vojnika.

Talijansko bojište:
Na visoravni Sedam Opština oživjela je topnička djelatnost. S ostalih bojišta nema ničeg novog.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

NJEGOVO VELIČANSTVO NA ERDELJSKOM FRONTU.

Kb. Brasso, 11. februara.

Njegovo Veličanstvo otputovalo je 8. februara iz Badena, da posjeti erdeljski front. (Opširniji izvještaj o tom putu Njegovog Veličanstva donjećemo u sutrašnjem broju. Op. Ur.).

Kb. Budimpešta, 11. februara.

Njegovo Veličanstvo stiglo je danas na povratku sa Svoga puta na erdeljski front, u Budimpeštu. Vlada je ovdje prekinuo vožnju i uputio se u kraljevski dvor. Ondje su u svome novom svojstvu zaprisegnuti novi ministar finansija dr. pl. Popović i novi ministar privrede prof. Serenyi. Poslije jednosatnog boravljenja u Budimpešti Njegovo Veličanstvo nastavilo je Svoj put za Beč.

Mir sa Ukrajinom

UTISAK U BEČU.

Kb. Beč, 11. februara.

Utisak, što ga je izazvao zaključenje mira sa Ukrajinom, znatno je porasao vješću o okončanju rata i sa Rusijom. Iz cijele Monarhije stižu vijesti o radosnom zadovoljstvu nad tim događajem. U cijeloj Austro-Ugarskoj izveštene su tim povodom zastave i održavaju se službe Božje-zahvalnice. Štampa opširno ocjenjuje političko, vojničko i privredno značenje položaja, kakav je sada nastao na istočnom frontu. Listovi tom prilikom izražuju svoje uvjerenje, da preokret u držanju ruske vlade odnosno pitanja mira ne će ostati bez uticaja na zapadu. Raspravljajući o sadržaju samog ugovora o miru konstatiraju novine, da se radi o demokratskom miru bez aneksija i odšteta.

SVEČANOSTI U BREST-LITOVSKU POVODOM ZAKLJUČENJA MIRA SA UKRAJINOM.

Kb. Brest-Litovsk, 11 februara.

Povodom zaključenja mira sa Ukrajinom održao je u časničkoj mezaži, vrhovni zapovjednik istočne fronte, maršal princ Leopold bavorski govor, u kojem je uzveličao djela savezničkih vojski, što su se borile na život i smrt, sve dok one nije nadošao ovaj istorijski dan, kad se zaključio prvi mir. Na kraju je maršal nazdravio njemačkom caru Wilhelmu, u Njegovom apostolskom Veličanstvu caru i kralju Karlu, bugarskom

caru Ferdinandu i turskom sultanu Mohamedu i ljepoj, procvaloj, Ukrajinu.

CAR WILHELM POVODOM ZAKLJUČENJA MIRA SA UKRAJINOM

Kb. Berlin, 11. februara.

Njemački je car upravo povodom zaključenja mira sa Ukrajinom njemačkom državnim kancelaru grofu Hertlingu brzozaj, u kojem mu je čestitao na uspjehu njegove politike i izrazio uvjerenje, da će ovaj prvi zaključak mira za vrijeme trajanja svjetskoga rata uskoro biti opšti mir.

NEUTRALNA ŠTAMPA O MIRU SA UKRAJINOM.

Kb. Stockholm, 11. februara.

Listovi pozdravljaju zasebni mir sa Ukrajinom kao preokret u svjetskom ratu i označuju ga kao znatan uspjeh nastojanja središnjih vlasti za opšti skori mir.

Zaprepačenost u Francuskoj.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Rotterdam, 11. februara.

„Manchester Guardian“ piše: Zaključenje mira sa Ukrajinom izazvaće naročito u Francuskoj teški i mučan utisak. Francuska vlada najenergичnije je odbijala, da stupi u vezu sa boljševikima u Petrogradu, ali je zato stupila u tijesnu vezu sa ukrajinskom središnjom radom, pozati mila joj je 180 milijuna franka i uputila je tamo vojnu komisiju, radi reorganizacije vojske. Clemenceau i Pichon mislili su, da će ovakova politika skloniti Ukrajinu, da produž rat.

RUMUNJSKA PRED ZASEBNIM MIROM.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Rotterdam, 11. februara.

Versalska konferencija ostavila je Rumuniji slobodne ruke što se tiče se paratnoga mira, ali je zato dala Rumunjskoj uputstva, što bi imala tražiti od središnjih vlasti. Dalje su tražili sa veznicil, da se, što se tiče rješenja balkanskog pitanja, sačeka međunarodna konferencija. Sporazum od sada ne daje više novčane pomoći Rumunjskoj

NOVO RUMUNJSKO MINISTARSTVO.

Kb. Jaš, 11. februara.

(Havas.) Kralj je povjerio sastav nove vlade generalu Averescu.

VELIKA POBJEDA UKRAJINACA NAD BOLJŠEVIKIMA.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Stockholm, 11. februara.

Iz Stockholma javljaju: Razine trupe iznijele su kod Serraya veliku pobjedu nad boljševikima. Ukrajinci su zaplijenili 300 punih kola municije. Potpuno je propao boljševički pokušaj, da uznapreduju protiv Kijeva. Boljševici su imali 3000 mrtvih.

OKONČANJE RATA SA RUSIJOM

Veselje kod ruskih ratnih zarobljenika
Kb. Beč, 11. februara.

U radionicama ratne industrije zaposleni ruski ratni zarobljenici bili su danas prije podne obaviješteni o okončanju rata sa Rusijom. Zarobljenici su ovu vijest primili sa neopisivim veseljem, i razdragani zapjevali narodne pjesme.

STRAHOTE U FINSKOJ.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Kopenhagen, 11. februara.

Danski i norveški listovi donose jezovite brzojavne izvještaje o pokoljima boljševičke crvene garde u Finskoj, prema očevidcima, koji su odanle pobiegli. U Helsingforsu je i po danu i po noći ugrožen život od pljačkaških i razbojničkih bandi, što ubijaju i robe. Veći je broj građana ustrijeljen i umoren. Finski naučnjaci iskazuju plačnim glasom, da sadanje prilike znače propast finske kulture. Ako joj zapadna Evropa ne pomogne, Finska je propala.

mađom imanju svojih roditelja, daleko udaljenom i od najbliže male varošice i od svekolike kulture u opšte mladi je Lincoln svim sredstvima u svojim slobodnim časovima neumorno radio na usavršavanju svoga obrazovanja. Kada su se njegovi roditelji preselili u drugi kraj, mladih im je Lincoln sam samcat podigao nobičajenu naseljeničku drvenu kuću. Prilikom borbe sa Indijancima 1832. godine izabra ga njegova četa za kapetana (u američkoj narodnoj vojsci oficiri se još dan danas biraju). Izučivši telegrafsku službu postao je poštar, a kao takav studirao je samoučički pravo i zemljomjerstvo. 1836. godine otvorio je advokatsku kancelariju u Spinkfieldu, gdje je stekao vanredan glas kao branilac u krivičnim sporovima. 1847. godine izabran je prvi put za člana kongresa, u kojemu je smjelo i neumorno govorio za zakonsko ukidanje crnačkog ropstva u južnim saveznim državama. Ovakvim svojim držanjem stekao je gradnih simpatija u republikanskoj stranci, koja je bila za ukidanje ropstva, a koja je na izboru za predsjednika republike 1860. godine kandidovala Lincolnu. Čim je on zbljla i izabran, južne Sjedinjene Države, višjevi svoj poraz, izjaviše, da će istupiti iz saveza i obrazovati zasebnu saveznu državu. U svom istupnom govoru, održanom 4. marta 1861. godine Lincoln je odlučno ustao protiv te namjere, ali je gledao da umiri južne države. No sve je bilo u zalud. Napadom južnih država na Fort Sumter 13. aprila 1861. godine otpočeo je krvavi građanski rat, koji je trajao pune četiri godine, a koji je po njije mnogih peripetija okončan pobjedom

sjevernih država, čime je spašeno jedinstvo sjedinjenih država. Nekoliko dana pošto je izvojevana odlučna pobjeda nad južnim državama zadesila je Lincolnu tragična smrt: 14. aprila 1865. godine ubio ga je u pozorištu iz revolvera glumac J. Wilkes Booth, fanatični pristalica južnih država. Ova tragična smrt u času najvećeg trijumfa učinila je, da je Lincoln u narodnoj uspomeni ostao kao nedostižni velikan i mučenik. Bio je zbilja čovjek rijetkoga karaktera, odučan, pravedan i skroman, jednom riječju jedna od najsveteljih pojava među velikanima XIX. vijeka. — 12. februara 1837. godine rođen je u Dobričevcima u Sremu glavni srpski epski pjesnik i dramatičar dr. Jovan Subotić. Rođen je u svešteničkoj porodici, učio je osnovnu školu u rodnom mjestu, srpsku gimnaziju u sremskim Karlovcima, a u Budimpešti prvo filozofiju, a zatim prava. Na oba fakulteta stekao je doktorat. Do 1848. godine bio je advokat u Budimpešti, 1848. i sljedećih godina igrao je važnu ulogu u političkom životu svoga naroda. 1853. godine otvorio je advokatsku kancelariju u Novom Sadu, 1861. godine izabran je za podžupana sremske županije, a iduće godine za člana septemvira (kasacionog suda) u Zagrebu. Na tom je mjestu ostao do 1867. godine. Već prije toga bio je hiran za poslanika na hrvatskom saboru. Od 1867. do 1874. godine bio je Subotić i bez državne službe i bez advokatske kancelarije. Za to se vrijeme u Novom Sadu bavio novinarstvom. 1874. godine dobio je opet pravo na advokatsku praksu u Osijeku, a iduće godine opet je izabran za poslanika hrvatskog sabora, gdje je zastupao iločku srez kotar). Preselivši se 1874. godine u Zemun, umro je tu 28. januara

1896. godine. Na Kalemegdanu podignut mu je poznati spomenik. Književni rad dr. Jovana Subotića i suviše je poznat, da bi se morali opširno pozabaviti njime. Bio je jedan od najvećih srpskih epskih pjesnika, a kao dramatičar dostojni nasljednik J. St. Popovića. Od njegovih epova najznamenitiji je veliki spjev „Kralj Dečanski“ (u 12 pjesama), pa „Vrdnička kula“, „Manastirlija“, „Jurisije Nikola itd. Od njegovih drama pominjemo ove: „Zvonimir“, „Miloš Obilić“, „Božin“, „Herzeg Vladislav“, „Nemanja“, „Prehvala“. Osim toga pisao je još liрске pjesme, pripovjetke, političke i biografske eseje kao i istorijske rasprave. Bio je veliki pobornik sloge između Srba i Hrvata. — 12. februara 1837. godine umro je u Pansu znameniti njemački književnik, savremenik Heineov Ludwig Börne. U svojim feljtonističkim radovima bio je izvanredno duhovit, ali zbog svojih oštrih satira on kao god i Heine još dan danju, toliko godina po svojoj smrti ima mnogo neprijatelja među Nijemcima. — 12. februara 1841. godine rođen je u Kovilju slavni srpski dramatičar dr. Laza Kostić, pisac „Pere Segedinca“, „Maksima Crnojevića“ i „Gordane“, najbolji srpski prevodilac Shakespeare-ovih djela. 1866. godine bio je profesor gimnazije u Novom Sadu (bio je dr. prava i filozofije). Neko je vrijeme bio novinar u Beogradu, a zatim urednik „Glasa Crnogorca“ na Cetinju. Posljednjih decenija svoga života vrlo je malo pisao, a živio je većinom u Somboru. Umro je 9. decembra 1910. godine u Beču, pa je prenesen u Sombor, gdje je najsvetčanije sahranjen.

Vaša ruka

dobiva baršnavu mekoću, ako prije spavanja upotrebljavate Diana Crème, a nakon ustajanja Diana Alabaster puder. Mala doza ili lončić K. 2—velika doza ili lončić K. 4—
Može se posuda dobiti. Glavno stovarište „DIANA“ Handels A. G., Budapest V. Nádor utca 6

CIJENE OGLASIMA:

Osmisla jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petna jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

MALI OGLASI:
PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

CIJENE OGLASIMA:

Osmisla jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petna jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera

Dentista F. B. Brill

Beograd,
Makedonska ulica broj 3,
(do pošte)
Amerik. specijalista

ZUBE vještačke u zlatu
i kaučuku samo se u
moje ateljeu izrađuje po
najboljem originalnom
amerikanskom sistemu. Pri-
mam od 8-12 i 2-6.

Kupovine i prodaje.

Klavir Filgel
prodaje se u Studenčičkoj ulici
br. 5. 35094

Tražim da kupim

jednu pisacu masinu sa
štikim slovima. Ne mora biti
nova, mala grješica na masini
ne smeta. Ponude upravlj pod
„Masina 762.“ g

Buttera — masla

kupujem na veće i manje ko-
tine. Poslastičarica Dušana
Todorovića, Terazije. 35105-2

Prodaja rakovičkih drva.

„Ktosk“ Slavija počeo je po-
novu da prima poručbine za
isporuku rakovičkih drva.
M. Milošević
Rakovica. 35078-2

Na prodaju

komplet spavaća soba. Može
se vidjeti svaki dan prije po-
dne. Uplatiti u avliji Budimiska
ulica br. 26. 35068

Na prodaju

polovna salonska garnitura, žen-
ski plišani kaput i žaket, zim-
ski muški kaput i frak, kada
za kupanje i bojesaška stolica
na točkovicima. Uplatiti Kosmaj-
ska ulica br. 6. 35067

Na prodaju

Velika perzijska bunda, pode-
sna za putnika i jahaca. Upla-
titi gospođju Karolinu Vatek,
Knez Mihajlova ulica 10. 35043-2

Ženske cipele

plitke i duboke, odlične, pred-
ratni materijal, br. 34—38. Po-
voljne cijene. Na par i na
više. Radnja Kralja Aleksandra
ulica 10. 35019-2

Prodaje se:

1 zlatan muški sat, 1 zimski
muški kaput, 2 ženska žaketa,
1 krevet, divan i t. d. u Kralja
Milana br. 120. 35081-2

Namještenja.

Učiteljica
francuskog jezika traži
se za unutrašnjost, pod veoma
povoljnim uslovima. Bliza oba-
vještenja daje g-ca Budjvac,
Knez Mihajlova 46, I. sprat.
35091

Tražim služavku

za ceo kućevni posao. Nastu-
piti može odmah. Plaća 30 do
35 Kr. Gimnazijaska 9/4. 35107-3

Kubaricu

ili mladju ženu, bez djece, za
kućinski posao, potrebuje D.
G. Pavlović, Kralja Mihajla
broj 3. Dobliva platu, stan i
hranu. 35076-3

Segria iz unutrašnjosti

potrebuje delikatesna radnja D.
G. Pavlovića, Beograd, Kralja
Mihajla broj 3. Dobliva stan,
hranu, a prema sposobnosti i
platu. 35075-3

Pouzdana dvorkinja

može dobiti mjesto od 15. ova-
ga meseca kod braćunoga para
bez djece. Ponude upravlj lista
pod „Pouzdana 719.“ 35070-3

Traži se

gospođica, koja može preda-
vati klavir i francuski, za dvoje
djece. Za adresu uplatiti u ogla-
sno ime odjeljenju pod znakom
„Gospođica 751.“ 35034-3

Stanovi.

Izdajem
sobi sa namještajem za samca.
Kolarčeva ulica br. 5.
35098-4 Marija Pač.

Izdaje se

lijep stan od dvije sobe, pred-
sobija, kuhinje i ostalih pri-
nadležnosti. Uplatiti: Kralj Mi-
hailina ul. 76. 35095-4

Razno.

dvokantska kancelarija
Živojina M. Simića
advokata
nalazi se u Pivarskoj, predje
cetinskoj ulici br. 23. Prima
od 8-9 prije i od 2-3 sata
poslije podne. 34667-5

Pianino

traži u najam jedan časnik. Po-
nude pod „Pianino 752“ uprav
lista. 35064

Isak Levy, advokat

sa kancelarijom Kn. Mihajlova
47, gdje se vrši naplata poreze.
34663-5

Tražim

novac na imanje nepokretno,
koje ne duguje ništa. Uplatiti:
Laudanova ulica 31. Vidosava
Kosić. 35099-5

Ana M. Novaković,

časovničar,
Beograd, Balkanska ul. 32,
doblila je svu formaturu i alata
za časovničare, poručbine pri-
ma i izvršuje odmah. 35020-5

KORESPONDENCIJA.

Jovanu Premoviću, Geneva.
Molim, da me izvjestite za moga
muža Jovana Vidosavljevića,
vojnika moravske divizije, sa-
kadžija, da li je živ ili ne. On
se ne javlja već 2 godine. Una-
prijed blagodarit Hristina Vido-
savljević, Ub. A 2902

Jovanu Premoviću, Geneva.
Casse M. B. 3545. Moj brat
Antonije Vasilija Katanica, tr-
govca iz Leskovca, podnared-
nik — sprovednik niških za-
robljenika — nije se ni jednom
do danas javio. Najčistije vas
umoljavam izvjestite se je li u
životu — moj brat i molim za nje-
govu tačnu adresu radi kores-
pondencije sa njim. Blagodarim
vam na vašem prijateljskom
zauzimanju. — S poslovanjem
Zivka Sazdića, Albanska ulica
br. 9, Mitrovica n/K. A 2903

Jovanu Premoviću, Geneva.
Moj sin Radovan Jovanović iz-
bjegao je prilikom evakuacije
srpske vojske u Inostranstvo.
Molim za izvještaj, da li je živ
i gdje se nalazi? On je rodom
iz Vranje a u Beogradu živi.
Po zanatu obučar. Vama a i
svakoga drugog iko bi me iz-
vjestio, večitio blagodarice Gu-
ga Jovanović, Kralj Aleksandra
ulica 46, Beograd. 35048

OPRAVAK CARAPA.

Iz 1 1/2 para nošenih ženskih čarapa pravim jedan par sa-
vršeno dobrih čarapa, iz 2 para poderanih ali još ne razlučenih
muških ili ženskih čarapa 1 par dobrih čarapa, koje se mogu
nositi i uz polucipele. Preuzimam samo oprane, poglačane ali ne
razlučene čarape. Plaća za jedan par K 1-60.

FRIDA FISCHER, Pančova, Jendričevog ulica 125.
Radove molim predloženo predati u Zemunu kod Vese
Popovića, Taumengasse 9. 34921

ZIMSKO POZORISTE
(PRIJE BOULEVARD)
ULAZ SA STRANE ZMAJEVE ULICE.

Od 1. do 15. februara
:: 1918. godine ::

ODABRANI SENZACIONI PROGRAM

Predstave počinju u
:: več u 7 1/2 sati. ::

FRED SINGER „Violina što govori“

3 BERNHARDTA 3 akrobati na pijedestalu

SESTRE GORILOVIC moderne fantastičke igre

„BECKE LUTKICE“ muzičke produkcije

SESTRE SUSSMEYER

ANNAMARIJA HEGNER „NOVA ZVIJEZDA KARABETA“

KARLO BAUMAN sa novim, jedinstvenim produkcijama

GERARD I GERARD komični ekscentričari i „skakači“

Stana i Josif Matković sa djecom,
izvještavaju rodbinu i prijatelje, da će
svom milom sinu i nježnom bratu

✠ Bogoljubu — Bogi
medecinaru,

davati trogodišnji pomen u četvrtak 14.
februara tačno u 10 sati, u Sabornoj
crkvi.

Beograd, Jugovića ulica 11. 35101

Nasha mati, stara majka

✠ Katarina Miletić
udova poč. Jovana Miletića — Ere,

preminula je poslije kratkoga bolovanja
6. ov. mj., a sahranjena 7. ov. mj.
Beograd, februara 1918.

Ožalošćeni:
Kći Bosiljka; zet Djordje Jezdić; unuke:
Jovanka i Desanka. 35102

Gospodin Nikola Vlajsavljević c. i kr. marinski učitelj i gospođjica Mara Ilić kćerka Mihajla Ilića iz Beograda VJERENI. Beograd, 12. februara 1918.

Novo! FRIZERSKI SALON ZA GOSPODU I DAME 35100 Petra Jakovljevića 23 - Balkanska ulica - 23. Sa najsavršenijim elektro-aparatom za pranje i sušenja kose: anduliranje kose i manikiranje ruku. Za dame zaseban ulaz u avliji desno, prva vrata. Genovnik utvrdjen.

DRVA kome trebaju neka se obrate podpisatome. Isporuca brza. Podvoz moj. 35090. Predaja kući. Upis za ista u mojoj radnji Makenzijeva 77. Milivoje T. Jovanović drvarski trgovac, Makenzijeva ul. br. 77., kod Čubure.

Trgovina Parfimerija i nirnberške robe Božidara S. Veselinovića Beograd — Terazije 19. Preporučuje u većem izboru: raznovrsne pudere, kremove i pomade za lice, ruke i kosu — briljantne razne, orlov ježin, kolonjsku i klinjsku vodu, kaloderme u tubama, šampon za kosu, šminke u prašku i tečne raznih mirisa — kremova, praška i paste za zube — za manikiranje turpija — lok, paste, krede, vode i prašak i t. d. Razna roba sa solidnim dnevnim cijenama.

Oglasnjate u „Beogradskim Novinama“

Udžbenike za Francuski jezik Petrović: Francuska gramatika (Kirilicom) 8-; Bertr: Metoda za Francuski jezik, deo I-6-; II-7-; III-10-; Kuntze, Srbija u Francuskoj (razgovori) 1-60; Neufeld, Srbija u Francuskoj (razgovori) 3-; Courcier, Manuel de la Conversation Française-Allemand 7-30; Langenscheidt, Nemačko-Francuski Rečnik III 10-; — isto veliko izdanje III 40-; i drugih udžbenika za francuski i druge jezike mogu se dobiti u Knjižari „Napredak“ Beograd, Kralja Mihajlova 9. Iz unutrašnjosti poštarnica K 1-90 1098-1

Našem dragom ✠ Dr. Svetislavu Nikolajeviću ljekaru beogradskom, davaćemo trogodišnji pomen u četvrtak 14. o. mj. u 11 sati u Sabornoj crkvi. Molimo prijatelje i poznanike da izvole prisustvovati ovom pomenu. Ožalošćena porodica. Beograd, Knez Mihajlova 16. 35063

Austro-ugarska banka. Na svaku dionicu Austro-ugarske banke otpada za drugo polugodište 1917. (77. dividendil kupon) dividenda od stošest kruna, nadalje za drugo polugodište 1914. (lijevi dio 71. dividendnog kupona) ostatak dividende od deset kruna 10 filira, za drugo polugodište 1915. (lijevi dio 73. dividendnog kupona) ostatak dividende od četir kruna 30 filira te za drugo polugodište 1916. (lijevi dio 75. dividendnog kupona) ostatak dividende od pet kruna 70 filira. Isplata počinje 9. veljače o. g. kod glavnih zavoda u Beču i Budimpešti kao i kod svih podružnica Austro-ugarske banke. Beč, 8. veljače 1918. AUSTRO-UGARSKA BANKA. Popović guverner. Schreiber generalni savjetnik. Schmid generalni tajnik. 1078 (Pretisak se ne naplaćuje.)

„DANIA“ Zakonom zaštićeno. Najbolje svoje vrste kao nadomjestak za bjelilo rublja (štirak za rublje) ispitati po e. kr. gosp. kom. stanici za ispitivanje i općoj austrijskoj apotekarskoj udruzi u Beču: za rublje garantovano potpuno neškodljivo. Svojevita: „Dania“ ima u sebi sva svojstva originalnoga škroba, zatim pšeničnoga, rižnoga, ječmenoga, krumplirovoga i sirovoga škroba i može se jednako dobro upotrebljavati u industrijske svrhe kao i u svrhe kućne. Sa „Dania“ prano rublje, štofovi i lin predmeti ne podnose, prigovora i „Dania“ je potpuno neškodljivo. Ne smije manjkati u nijednom kućanstvu u bolnicama, samostanima, pronicama, Industrijskama i t. d. Može se posvuda dobiti u originalnim kutijama uz točnu uputu za upotrebu. U pojedina se mjesta uvodi za trgovce samoprodaja da se tako isključi preprodaja. Uplatiti kod Centrale „DANIA“: Wien II, Praterstrasse 50. 994 Telefon 40273. Većkoproduvali neka traže specijalni ofert uz vizok rabat i uspješnu reklamu.

Našem milom i nezaboravljenom ✠ Velimiru I. Djukniću artiljeriskom majoru, činićemo trogodišnji pomen u srijedu 13. februara u Vaznesenskoj crkvi u 11 sati. Duboko ožalošćena porodica poč. generala Djuknića. 35057 Beograd, februara 1918.

Melanija M. Pavlovića sa djecom i Ana N. Nestorovića, a u odsustvu ostale porodice, činiće trogodišnji pomen svojim milim i neprežaljenim pokojnicima: mojoj dragoj i nježnoj seji — teti ✠ Jeli St. Stokića našem milom i dobrom bratu — ujaku ✠ Dimitriju M. Klidisu inženjeru i docentu Univerziteta, u četvrtak 14-og februara u 10 1/2 sati u ovdasšnjoj Sabornoj crkvi. Beograd, februara 1918. 35097

Javljamo srodnicima, prijateljima i poznanicima, da je naš mili i neprežaljeni ✠ Andra Lj. Milivojević artiljerijski pukovnik, preminuo poslije kratkog bolovanja u Solunu, 12. decembra 1917. Neutješni: Supruga Marija, rođ. Bailony; sin Borivoj; kćeri: Milica, Ljubica, Radojka, Vidosava i Stana; snaja Danica; unuka Vera; sestra Zorka, udova Koste Jokića, pukovnika, sa djecom, i ostala familija. Beograd, februara 1918. 35092